

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: Negyedévre	3 korona.
Egészévre	12 "
Vidékre Negyedévre	5 "
Egészévre	20 "

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Gyula

Kiadó laptulajdonos:

László József.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.

A magyar ügy — európai kérdés.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, nov. 22.

A magyar parlamenti válság mai stádiumában európai kérdéssé emelkedett. A legilletékesebb helyről szerzett bizonyítékok alapján jelezhetjük, hogy a hármass szövetség nagy hatalmai a német és olasz, ezenfelül az angol kormányok a legközvetlenebbül érdeklődnek az ügy további fejleményei iránt és a magyar-osztrák birodalom nagyhatalmi állását, Ausztria és Magyarország sorsát erősen hozzá fűzik ahhoz a feltételhez: lehet-e, sikerül-e a magyar parlamentben rendet csinálni s a technikai obstrukciót egyszer és mindenkorra kiirtani?

Külföldön egyáltalán nem képesek megérteni, hogyan lehetett a magyar parlamentben csaknem két éven át megszakítás nélkül a technikai obstrukciónak uralkodnia? Hogyan türhették a magyar alkotmányosság és a parlamentarizmus igazi barátai, hogy az obstrukció hálójába kerítette s terrorizmusával csaknem megfojtotta a törvényhozás törvényes működését?

Ezek a kérdések módfelett érdeklik és izgatják az európai államokat és az európai sajtót, mely a leghatározottabban kifejezést ad annak a meggyőződésének, hogy a magyar alkotmány ereje, tisztasága most abban állja ki a tűzpróbát, vajjon a magyar nemzet politikai érettsége a legerélyesebb akarral visszautasítja s elítéli-e az ellenzék obstrukciós mozgalmait?

Mivel ma nincs országgyűlés, egyes-egyedül a közvélemény, a sajtó és közönség megnyilatkozása irányíthatja a kérdés további fejlődését. Annyi bizonyos, hogy a hármass szövetség fenntartója, a birodalom európai állása erősen hozzá szegődött ahhoz a kérdéshez, mely mértékben bírja a magyar kormány első győzelmét értékesíteni s a parlamenti rend helyreállításával a magyar állam megbízhatóságát, a magyar nemzet politikai érettségét demonstrálni.

Ezeket kell meggondolnia minden

jó magyarnak, midőn ítéletet formál a parlamenti válság ügyében, melynek megoldása, ismételjük, európai kérdés.

— november 22.

— Angol sajtó, a magyar politikáról.

A Times után íme megnyilatkozik Londonnak második hatalmas nagy lapja is a „Morning Post” amely a magyar hárszabály revízióról irt vezércikkében azt írja, hogy a modern parlamentekben a szóáradat abszolút szabadságának bizonyos megszorítása szükséges, ha azt akarjuk, hogy a parlamentek mindjobban szaporodó munkájukat elvégezzék. — Ennek szükségét Britániában már régen belátták, s újabban Olaszországban is gátat vetettek a szólás szabadságnak, még pedig jó eredménnyel Apponyi aggodalma e reformmal szemben pusztán a képzeletben létezik. — Mert a parlamenti tárgyalások módjának megfelelő reformja, mint azt minden politikus tudja, az egyedüli eszköz, melynek segítségével nagy törvényhozó testületek remélhetik, hogy megbirkóznak a modern idők változásai folytán megszorított munkával. Az egész parlamentnek szabadsága s munkaképessége sokkal fontosabb mint az egyes szónokok szabadsága. — Tisza ezt az igazságot felismerte. — Reméljük, hogy elég erős lesz megvalósítani azokat a reformokat, a melyek a logikus és a praktikus folyományai ez igazság felismerésének.

Igy gondolkoznak Angolország leghatalmasabb lapjai a nálunk lefolyt parlamenti harcokról, így gondolkozik Angliában a művelt politikai közönség is. — A magyar ellenzék tehát tudja meg, hogy Európának művelt közvéleménye nincsen a részén és hogy harcát Tisza ellen épen ottan nem értik és nem helyeslik, a hol eddig előszere-ttel és elismeréssel irtak és beszéltek a magyar parlament nagy foku politikai érettségéről.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól, —

Budapest, nov. 22-én.

A Magyar Hírlap közli, bizonyára illetékes forrásból, hogy a kormánynak az a szándéka, hogy az országot kerületekre osztva, minden ilyen kerületben a kormány egy-egy tagja nyilatkozzék a helyzetről és hogy ebben is az osztályrész Tisza István gróf

miniszterelnökre jusson, immár huszonegy pontot választott ki, a hol személyesen óhajt megjelenni és személyesen tájékoztatni a közt az eseményekről, előzményekről, a helyzetről és következményeiről.

Tisza István gróf tisztán a nagy stílusú angol államférfiak csapásán halad és elősegíti azt, hogy az ország végre is beleszóljon a saját érdekébe. És egy dolgot az ellenzék sem tagadhat meg a kormányelnöktől és ez az, hogy Tisza István gróf ezt az egész hatalmas küzdelmet majdnem egy maga vívta meg. Az egész ütközetet ő vezette. Maga beszélt és cselekedett. Tessék a naplót végiglapozni, esik ott egynémely napra két nagystílusú beszéd is. Pártja egyetlen egy tagjának sem engedte meg, hogy segítségére siessen.

— Majd elvégzem én magam — jelentette ki, a mikor valaki jelentkezett, hogy hozzászól a tárgy érdekében. Emberföltöti volt ez a munka, ezt elismeri még az is, a ki a pénteki eseményeket egyébként a leghevesebben elítéli. És a kormányelnök még most sem pihen. Az ország legkülönbözőbb helyein jelenik meg, huszonegy ponton egy-maga, hogy a nemzetet a helyzetről közvetlenül tájékoztassa és bebizonyosodik megint egy ellenzéki vezérpolitikusunk régebben tett az a nyilatkozata, a mikor arról volt szó, hogy a miniszterelnök elejti revizionális tervét:

— Tisza az az ember, a ki gondolatait végig gondolja és ebben mindent ismer, csak akadályokat nem.

* * *

És most térjük át az ellenzékre. Sem Apponyi Albert gróf, sem Kossuth Ferenc nincsen Budapesten, Mind a ketten majd csak holnap este térnek vissza a fővárosba és így csütörtökig az egyesült ellenzék érdemleges lépést nem tesz. Nem állítjuk azt, hogy az ellenzéki polgárságnak itt Budapesten vasárnap tartandó gyűlése kicsinyeszerű lesz, azt azonban konstalálhatjuk, hogy a munkásság tizezrén, a fővárosi szociálisták pártja nem támogatja akciójában az ellenzékét. A szociálisták tartanak szintén népgyűlést vasárnap, a támadt parlamenti helyzet kapcsán azonban az általános és titkos választói jogot fogják sürgetni. Pedig Vázsonyi Vilmos megígérte az egyesült ellenzék szombati első értekezletén, hogy a szociálistákat sorompóba állítja. Az ez irányban

**A t. gazdaközönség
o figyelmébe! o**

Bächer Rudolf kir. szabadalmazott ekegyára.
Melichár Ferenc kir. szabad. vetőgépyára ajánlja: Sack-rendszerű acélekéit elpusztíthatatlan acélfejekkel, továbbá világhírű páros soru „UNICUM DRILL” sorvetőgépeit, járgányos szecskavágóit, répavágóit és egyéb takarmány gépeit. — Debreceni képviselőlet és gyári-raktár

Ráhmer Sándornál

o Piac-utca 26. Nagytrafik udvar. o

vezetett tárgyalások azonban eredményre nem vezettek. A szocialisták egyébként azért is orrolnak az ellenzéki pártokra, hogy most ebben a küzdelemben a választási reformot csak mint taktikai fegyvert szegeztek oda a kormány mellé.

A széttört forma.

Megvitták a nagy csatát, a nappal győztesen törő át az éjszakát. A német költő eme szavai jellemzik legjobban az új parlamenti helyzetet melyet a többség erélyes a maga összeszedése teremtett. A többség rálépett az egyedül lehetséges utra, hogy teljesítse azt a szent, a nemzettől a választásoknál reá rótt köteleiséget, hogy mindenkori neki kell hirdetni és keresztülvinnie a nemzeti akaratot. Eveken át engedte, hogy az ellenzék nem ismert jobbat, nem ismert tisztességesebb, mint hogy egy gyalázatos külföldi példa gyalázatos utánzásával a parlamentnek minden törvényhozási megnyilatkozását megakadályozza.

Ha csak egy ember is lesz az ellenzéken, melynek sok tagja eddig legalább elismerte annak szükséges voltát, hogy a ház szabályokat módosítani kell, ha csak egy állna elő és merné állítani, hogy ő képes lett volna más módon elérni azt az eredményt, melyet a többség lelkesültsége elért, — de ha egyuttal garanciákat is tudna nyújtani, hogy az ő módszere szerint ez az eredmény nem maradna ki, akkor talán lehetne arról beszélni, hogy a jelen esetben fölösleges kényszert gyakoroltak.

De nincs egyetlen egy sem, aki ilyen állítást igazságossággal és lelkiismeretességgel tenni merne, képes lenne, mert hisz Tisza éppen az egész ellenzékot meghívta, hogy jöjjenek a bizottságba és ott tegyék meg javaslataikat a házszabályok módosításához. Minthogy ezt nem akarták, minthogy egyetlen ellenzéki vezér sem volt hajlandó egyáltalán még bizottság kiküldésére sem, ez azt bizonyítja, hogy egyrészt nem akarták komolyan az általuk azelőtt szükségesnek mondott módosítást, másrészt nem voltak tisztában, hogy minő módosításokat kell tenni és mi módon. Még abba a minimumba sem mentek bele, melyet Tisza gróf indítványozott, még a már előre ideiglenesnek hirdetett változtatáshoz sem adták beleegyezésüket, folyton a szólásszabadság megsértéséről, az alkotmány veszedelméről szaval-

tak, holott nyilvánvaló, hogy a szólásszabadságot minden szervező törvénynél a legszélsőbb mértékben meg fogják óvni, hogy csak a költségvetés elintézésére lesz záros határidő, hogy tehát minden más alkalomra a legteljesebb mértékben fennmarad még az obstrukció lehetősége is.

Minden más állítás egyszerűen ferdtetés, a közvélemény alacsony félrevezetése, csak-hogy a közvélemény ama szinte utcai gyermekhez illő események által, melyek a Házban történtek és a parlamentárizmus tekintélyét bemoeszkolták, nem engedi magát félrevezettetni, miután eléggé fel van világosítva az ellenzék szándékai felől.

Hogy a harang megszólalhasson, szét kell törni a formát — ennél több nem történt. Azt a fájdalmas bizonyítékot állították a nemzet elé, hogy a létező házszabályok formáját nem lehet tovább fenntartani, hogy a további fennállás költségei a parlamentárizmus megsemmisülése, a magyar nép erkölcsi, anyagi, gazdasági, nemzeti megsemmisülése lenne. A harang, mely megkondukt mindjárt első hangjaival hirdetni fogja, hogy mostantól fogva szabad a nemzet akarat, mely a parlamentáris formában fog megnyilatkozhatni, hogy Magyarország szabad fejlődését nem fogják megakadályozni a gondatlan, könnyelmű, léha önzés aljas csinylészei.

A zsinat.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, nov. 22.

A reformátusok zsinatja első ülészakán ma volt az utolsó tanácskozási napja. Az ülésen Bánffy Dezső báró és Kun Bertalan püspök elnökölt.

Miután Dóczy Imre felolvasta a tegnapi ülésről szóló jegyzőkönyvet, Radácsy György jelentette, hogy Vay Elemér báró eltávozása folytán Dókus Gyulát hívták be, akinek megbízó levelét az igazoló bizottság rendben találta.

A napirend előtt Baksa Lajos dr. oly értelmű indítványt tesz, hogy az elnökség ne csupán az egyházi adó viszonyokban rejelő bajok dolgában tárgyaljon a kormányval, hanem sürgesse a lelkesítő fizetések rendezését és konventi emlékiratban felsorolt többi szükségletek kielégítését is.

Az indítvány értelmében az elnökség

utasíttatnék, hogy a kormányval történt tárgyalások eredményéről a legközelebbi zsinati ülészakon jelentést tegyen.

Bánffy Dezső báró elnök bejelenti, hogy az ügyrend szerint Baksa dr. indítványát tárgyalni nem lehet. De felesleges itt róla határozni, valamint felesleges volt tegnap Tisza István gróf indítványa is, mert a zsinat akkor, amikor Tóth János indítványát elfogadta, már határozott ebben a kérdésben. A tárgyalások különben máris folyamatban vannak, s már annyira haladtak, hogy a két protestáns egyház közös bizottsága már ez év decemberében tartandó ülésén fog a kormány válaszárol tanácskozhatni. Éppen ezért kéri Konez Imre esperest, aki Baksa indítványára névszerinti szavazást kért, hogy vonja vissza ezt a szavazást kérő lapját, mert megsértenék vele az ügyrendet.

Konez Imre: Visszavonja a szavazásra irányuló indítványát.

Fejes István: Az elnök kijelentésében, amely világosan mondja, hogy az elnökség minden irányban tárgyalni fog a kormányval, megnyugszik.

Domahidy Elemér és Miklós Ödön felszólalásai után Baksa Lajos is megnyugvását fejezte ki az elnöki eminciaciókban, s ezzel a napirend előtti vita véget ért.

A zsinat áttért ezután az adóügyi törvénytervezet részletes tárgyalásának folytatására.

Következik a 277 §., a mely az adózóknek osztályokra való sorozásáról intézkedik. György Endre a szakasz kihagyását indítványozza. A zsinat többsége, csatlakozik az indítványhoz, mire a szakaszt kihagyták.

A 279 §. arról szól, hogy miképpen történjék az egyházi adókötelezetteknek osztályokba való sorozása. Ezt a szakaszt vita nélkül elfogadta a zsinat.

A 279 §. arról rendelkezik, hogy kik tartoznak rendes egyházi adót fizetni. — E pontnál Szikszay Zoltán azt indítványozta, hogy a katonatisztek is kötelezzék az egyházi adó fizetésére.

Felszólaltak még: Fejes István, Czinke István, Révész Kálmán, Mórocz Kálmán, György Endre, Segesdy Ferenc dr., Domby Lajos, Barthalos István, Sütő Kálmán, Balhazár Dezső dr. és Hegedüs Sándor. Végre Kenessey Béla előadó reflektált az elhangzott felszólalásokra. Azután szavaztak.

A zsinat elfogadta Szikszay Zoltánnak a katonatisztek megadóztatására vonatkozó indítványát, ugy szintén hozzájárult Mórocz

Éva.

Irta: Heyermans.

Éva kisimitotta kalapjának szalagjait. Lilavirágos fehér tollas volt a kalapja és rajta egy pávatoll . . .

Előbb azonban nézzünk körül. Mert ha az ember ilyen kedélyes esti elbeszélésnél, mint ez, ajtóstul rohan a házba, nagyon is megzavarja az olvasó figyelmét, pedig erre a ravasz Évára, a kinek csak a minap hallottam a híret, fel szeretném hívni az olvasó figyelmét kezdettől fogva.

Az Éva férje — a kit nem szabad összetéveszteni Ádám nal, a mely név szintén szerepel ebben a történetben — egy évvel ezelőtt ragályos betegségben halt meg. Az a rossz híre volt, hogy inkább a bornak, mint a feleségének udvarol és hogy odahaza kinos, szinte nőies pedantériával viselkedik.

Betegsége előtt való este pityókosan érkezett haza, a konyhában meggyújtotta a lámpát s alaposan kitakarította a tüzhely környékét. Eféle tisztogató hajlandóságai különösen részegségében támadtak. Ezen az estén szenvedelmé különösen hatalmasan, szinte hattyudalkép nyilatkozott meg.

Mikor Éva másnap reggel nyolckor felébredt, ugyancsak nagyot nézett. A konyha rézfogásain pontos távolságban lógtak a mosogató rongyok, zománcos kannák, rézedények, gyurófa, habverő, tölesér, közbe-közbe pedig szintén szabályosan egy pár piszkos eszima, alsónadrág, nadrág, harisnya, man-

setta és piszkos gallér volt felaggatva. Mámorában roppant rendes akar lenni és nyilván ellenállhatatlan vágya támadt, hogy mindent, a mi csak a kezeügyébe került, felakasszon, akár lehetett, akár nem. Így például a sétatálcája zsinaggal volt felkötve a palacsintásütő és a seprű közt. Ha nem volt elég a szög, beteges szimmetrikai érzésében új szökeget verdsett be mindenüvé.

De hogy meghalt, oda volt a kis lakás és a kis konyha rendje, tisztasága, házasága. Éva és Ádám, a kis borzeb fattyu mélyen elszomorodott lélekkel maradtak egyedül.

Es minthogy a ház esördessége, sivársága Évában bánatos gondolatokat keltettek a halál és élet titkairól, azonkívül az embe- rektől messzeeső helyen egyedül aludni sem mert és a sokféle konyhaeszközt sem tudta kellő rendben tartani, eselédleányt fogadott. Tizennégy nap mulva már más eseléd volt a házban, két hét mulva újra más és így tovább. Tizennégy napnál tovább egy eseléd sem maradt a házban. A leányok azt állították, hogy nem kapnak mit enni. Éva pedig azt hajtotta, hogy valamennyien nyalánkok, falánkok, enyveskezők, lusták, ügyetlenek és a férfiak bolondjai. Bizonyos volt, hogy a eselédek közül még csak meg sem közelítette egyik sem a férjét, a ki olyan pontos, szimmetrikus rendben tudta volna tartani a konyhát.

Abban a pillanatban, mikor ez az esti elbeszélés kezdődik. Éva a lilavirágos, fehér-

tollas és pávatollu kalapjának szalagjait simogatta.

E közben pedig arra gondolt, hogy a legújabb eselédjének olyan tulajdonságai vannak, a miket eddig nem ismert. Rendkívül tiszta, szorgalmas, ügyeskező volt, nem volt szeretője, tudott harisnyát fódózni, a tojást parancs szerint lágyra, vagy keményre főzni, leforrázta a teát, a mit pontosan kimért és sem a levesben, sem egyéb ételben nem felejtett hajszálat. Egy ilyen leány csakugyan kincs volt a házban és Éva csak egy rossz tulajdonságát vette észre, hogy szeretett nyalakodni. Az előtte való napon, mikor Éva szilvalekvárt főzött, ugy tünt fel neki, mintha a leány, mikor egy pillanatra magára maradt, ujjával gyorsan a lekvárba nyult. A dolog legalább is gyanus volt. Éva tehát rajta volt, hogy az új leány jellemének a végére járjon.

A mint ezt meggondolta, elkezdte a szekrényeket sorba bezárni, kivéve azt, a melyben a reggeli szervisz és más asztali készlet volt. dám hűségesen követte. Éva körül nézett a szobában és valami titokzatos- ságot vett észre benne.

Óvatosan az ablakhoz lopózkodott és rá- lesett egy légyre. Puha kezeckéjét halkan az ablaktáblára tette és a légy felé kapott. Sír-surr a légy elsurrant és keresztülzüm- mögött a szobán.

A függönyön jó magasan egy másik légy ült. va csöndesen egy széket tolt alája, felhágott és nagy ravasszággal igye- kezett elesipni a legyet. Ez a légy is elsur-

Kálmán, György Endre és Segesdy Ferenc szövegmodosító indítványaihoz.

A 280 §. a renitens egyházközségek ellen folyamatba teendő megtorló eljárásról intézkedik. Antal Gábor püspök módosítást ajánl. A zsinat a módosítást György Endre, Fekete Márton, Hegedüs Sándor és Marjay Péter felszólalása után elfogadta.

A 281 §. az egyetemes adóalap létesítését célozza. Baksa Lajos e pont után a következőket javasolja:

Addig is, míg összes egyházi és iskolai szükségleteinek kielégíthetése iránt a magyar állammal szemben támasztható és történelmi alapokon nyugvó igényei külön országos törvény által rendeztetnek.

A zsinat az indítványhoz egyhangulag hozzájárult, miután a tanácskozást a jövő ülészig elnapolták.

Egyház és iskola.

A reformátusok az 1848 évi XX. t.-c. ellen.

A református egyház most ülésező zsinatának alkalmányos bizottsága tegnapi gróf Degenfeld József elnöklése alatt tartott tanácskozásán dr. Baksa Lajos előadó indítványa alapján igen érdekes határozatot hozott. A bizottság egyértelműleg abban állapodott meg, az előadó előterjesztését magévá tévén, hogy az 1848 évi XX. t.-cikk 3.§-ának keresztül vitelétől nem teszi függővé egyházi és iskolai szükségletei kielégíthetése közül támasztott és a magyar állammal szemben történelmi alapon álló igényeit, miután ezen igényeit nem egyedül a jelzett törvénytörvényből származtatja. A reformáció óta a protestánsok soha sem részesültek azon vagyoni, birtok és az azzal járó államalkotó és államfentartó hivatást a nemzet érdekében századokon át összerejüköl létesítettek. Ez a szempont az, a melynek alapján a protestánsok igényei, a többi kevert felekezet hasonló igényeivel nem azonosíthatók.

Az érdekes határozat, melyet a zsinat tagjainak többsége, tanácskozáson kívül már magáévá tett, a zsinat legközelebbi ülés szakában kerül végleges tárgyalás alá.

Köszönet. A Collegium nevében köszönetet mondok azoknak, kik az idei őszi segélygyűjtés alkalmával a collegium és a szegény tanulók részére adakozni méltóztattak. — Az akadémiai igazgató.

ant és a lámpára ült. A lámpán már kettő is volt. De elfogni nem tudta őket, mert akkor összetörte volna a lámpa üveg buborékját. Az ablakon már nem volt légy. A dongó azonban még mindig zümmögött a szobában.

Megállj csak. Az asztal terítőjén, a cukordoboz mellett is ült egy légy. Puha kezével, a mely kanálszerűen volt meggörbitve, a légy felé közeledett.

Hopp!

Megint elillant egy!

Mintha csak tudták volna, hogy mit akar velük. Gyermekekoraiban sokkal ügyesebben tudta őket elfogni. Vizsgálódva nézett körül. A mennyezeten, a hová nem lehetett férni, legalább egy tucat ült, a lámpán pedig négy. Ma kevesebben voltak, mint máskor. Valószínűleg azért, mert reggel esett. De hirtelen egyet meglátott a tükrön.

Macskaszerű nesztelenséggel lopódzott a tükrőhöz és ravaszul esillogott a szeme. A légy, párnás keze megint lesújtott és hopp! végre meg volt a légy. Még pedig milyen. Jó kövér, him.

A kis állatot gyorsan egy kis hegyes zacskóba rejtette, a melyet készen tartott. Érezte, hogy a légy zümmög és kapirgál benne. Innen bizony ki nem jut.

Óvatosan kinyitotta a cukordobozt és a bűvész ügyességével csuszattatta be a legyet a cukortartó fedelének részén. Adám mindent megfigyelte és a maga élénk szemével kísérete az ügyeskedést.

A cukortartó üvegből volt és ha Éva

Gyorsírói gyűlés. Az akadémia II. számú termében ma délután a Főiskolai Gyorsíró Egyletnek rendkívüli közgyűlése lesz.

Egyházi pályázat. A hajduböszörményi ev. ref. egyház segédlelkészi állásra pályázatot hirdetett. Az állás 1700 korona fizetéssel jár. A pályázatokat december 10-ig kell beadni Szolnoky Gergely lelkészhez.

A Hittanszaki Önképző Társulat ma este fél 8 órakor az akadémia I. számú teremben nyilvános ülést tart, melyen néhány szaválás, predikáció, ima és felolvasás lesz.

Napi hírek.

A villamos vasut ügye. A helyi vasutnak villamos üzemre való átalakítása tárgyában a tanácsból kiküldött bizottság tegnapi délután megkezdte a tárgyalásokat a társaság kiküldöttével. A tárgyaláson jelen voltak: Vecsey Imre főjegyző, Körner tanácsnok, Tolnay Kornél máv. üzletvezető, Erdélyi Vince, Dr. Szirmay Richárd a város részéről, Láber vezérigazgató és Urbán Adolf a társaság részéről. Megállapodtak már arra nézve, hogy a villamos telepet a város fogja létesíteni. A villamos helyivasut, üzemének fentartására szolgáló áramért pedig bért fizet a városnak és pedig 250.000 voltig, köbméterenként 11 fillért, ezen túl még 50.000 voltig köbméterenként 9 fillért, ha pedig az elhasznált árammennyiség a 300.000 voltot is meghaladja, akkor csak 8 fillért köbméterenként. A társaság arra kérte a várost, hogy az engedélyt még további 25 évre hosszabbítsa meg, úgy hogy összesen 62 évig használhassák a közterületet. E kérdés körül nagyobb vita indult meg, melyet ma délután folytat a bizottság.

A budapesti rendőrség nyilatkozata. A rendőri sajtóiroda ma a következő hivatalos közleményt adta ki: Egyes lapoknak ama közleményei, hogy az egyetemi hallgatóság a Független Magyarország helyiségeiben és udvarán e hó 21-én gyűlést tartott volna, nem felel meg a valóságnak. Maguk azok az egyetemi hallgatók, a kik

ott jártak, leghatározottabban kijelentették, hogy ott gyűlés nem tartatott s végrehajtó bizottságot nem választottak. Egyesek azonban, a kik nem is egyetemi hallgatók, de mégis mint vezetők közreműködtek ott, szerettek volna végrehajtó bizottságot választani, de nem akadt egyetemi hallgató: a ki arra a szerepre vállalkozott volna úgy, hogy az illetők nem érték el céljukat.

Kubelikné a debreceni szegény gyermekeknek. Messze földről jött ajándék Debrecen szegény gyermekeinek. Kubelikné, Széll Marianne, ki férjével és gyermekeivel Londonban van Marie és Annie ikergyermekekük nevében 600 koronát küldött Kovács József polgármesternek, hogy a pénzt felekezeti különbség nélkül, a szegény gyermekek közt ossza ki. Az adományt a szegény gyermekek nevében hálás, levélben köszönte meg a polgármester. Az adományt a napokban kapják meg a szegény gyermekek.

Elhalasztott közgyűlés. Tudvalevőleg a város novemberi közgyűlését holnap akarták megtartani. Mivel azonban az előkészítő bizottságok munkájukat még nem fejezték be, a közgyűlés megtartását a jövő hétre halasztották.

Szávay háziur. Érdekes birtokváltozási hírről hallunk: Szávay Gyula kamarai titkár megvette a nagyerdő egyik legszebb nyaralóját, a főúton fekvő, télen-nyáron lakható emeletes amerikai villát. Egyik legkényelmesebb és legszebb fekvésű villája ez a nagyerdei immár majdnem végig lakott főútnak, az amerikai nevezet onnan maradt rajta, mert egy hazatért amerikai polgártársunk, Schön Zsigmond építette magának teljesen angol szabású, modern és meleg home-nak, minthogy azonban tervei megváltoztak s Debrecenből eltávozik, a szép villát eladta.

Lendvayné meghalt. A Nemzeti Színháznak és a magyar színművészek általában gyásza van. Lendvayné Fánecy Ilka az elmúlt éjjel hirtelen meghalt. Lendvayné a nagy Fánecy Lajosnak volt a leánya és felesége ifjabb Lendvay Mártonnak. Egy nagy művészes család tagja volt s maga is mint egyik előkelősége a Nemzeti Színháznak, egy emberöltőn át aratta a művészi sikereket. Először 1859-ben min igen fiatal leány lépett a színpadra a Julis szerepében

az ablak felé tartotta, meglátta benne a legyet. Örült, hogy megfogadta barátnéja tanácsát és ilyen módon akarta ellenőrizni a cselédjét. Akármilyen óvatosan lopna is a leány a cukorból, akárhogyan vissza is igazítja a kockákat, le van leplezve. Kitűnő cselekedés!

Az ember ugyan ne vigyen senkit kísértésbe, de egy nyalánc tisztességtelen leánynyal szemben az ilyesmit meg lehet engedni. Annál is inkább, mert ha tolvaj van a háznál, a rettenetesebb érzés, mintha a leánynak kedvese vagy ügyetlen.

— Aagje! kiáltotta.

— Igenis, nagyságos asszonyom, — felelte a cseléd.

— Aagje lelkem, én negyedóra elmegyek hazulról. Vigyázzon a házra. A kávé addigra készítse el... Nem, a cukortartót csak hagyja az asztalon. Jó lesz ott is. Isten vele.

Most már nyugodtan mehetett el hazulról. A leány nem ehetik a hámozott burgonyából, minden szekrény el van zárva. A cukorra pedig egy légy, egy kis szemtelen légy vigyáz.

*

Aagje az ajtó kis rekeszén keresztül utána nézett az asszonyának, aztán besietett a szobába és kényelmesen leheveredett a karosszékekben.

Micsoda szolgálat! Jesszus, Jesszus, micsoda szolgálat! Reggel két vékony vajkenyérselet margarinnal, tizenkét órakor

megint két margarinos kenyérselet és sajt, amit el lehet fűjni mint a kártyát. Ebédre krumpli, zsír, főzelék. Csak vasárnap hus. Ez az asszony ugyancsak éhezett!

És most neki a jó meleg kávénak! Ha visszajön az asszony, gyorsan föl lehet a kávént önteni vízzel. Máskor ugyanis a javát az asszony eszi.

Aagja telemerte a kávécsészéjét és három kanál cukrot tett bele. Édesen szerette a kávént. És a légy kirepült a tartóból.

— Istenem, be nevetéses, — nevetett fel Aagje. Ezek az asszonyok már nem tudnak újat kitalálni. Legyet tett a tartóba. Vagyok én is olyan róka, mint ő! Nem vagyok maszületett.

A karosszékekben kényelmesen megivott három-négy csésze kávént. Aztán ugyanazt csinálta, amit az előbb Éva. Legyet ment fogni, míg talált egy jó kövéret. A tartóban szépen elsimitotta a cukrot, a legyet óvatosan becsémpészte, a kávéba vizet öntött, a csészéjét kimosta és barátságosan kinyitotta az ajtót, amint az asszony és Adám megérkeztek.

— Milyen kedves leány, — gondolta magában Éva. — Csak a cukrot lássam.

Azonnal a cukortartóhoz ment. A légy zümmögve repült ki belőle. Végre hát neki való leányhoz jutott.

oly nagy sikerrel, hogy azonnal szerződtek a Nemzeti Színházhoz és ennek a színpadnak mind haláláig elsőrendű tagja maradt. Hatvanként éves volt, amikor a halál utolérte.

— **A kereskedelmi és iparkamara** tegnap délután tartotta kereskedelmi szakosztályi ülését, melyen közgyűlésének kereskedelmi természetű ügyeit készítette elő. Szent-Királyi alelnök érinti városunk egy kereskedelmi vezérférfiát, Zádor Lajost ért királyi kintüntetést és kifejezi a kereskedelmi osztály örömét. Azon felmerült esetre nézve, hogy a város néhány virilis jogu bizottsági tagja az idén a legtöbb adótfizetők névjegyzékéből kimaradt — ami egy közigazgatási bírósági döntvény téves értelmezése folytán történt — a szakosztály elhatározta, hogy a közgyűlésnek előterjesztést tesz az orvosló lépések megtétele iránt, minthogy ez esetekben a kereskedelmi érdekeket látja érintve.

Tárgyalta a szakosztály a vásárrendtartások egységesítésének kérdését, a megrendelés gyűjtésnek a házi iparcikkekre való engedélye körül tapasztalt visszaéléseket, a katonai szállítások feltételeinek revízióját s több apróbb ügyet. A kereskedők nyugdíj intézete iránt beérkezett tervezetet elvi pártolásának kifejezése mellett tüzetesebb előkészítés céljából a titkári hivatalnak kiadta.

— **A szabad iskola** ma szerdán délután 5 órakor a kereskedelmi akadémia dísztermében előadást rendez a műveltebb társadalmi osztálynak. Sáfrány Lajos tanár folytatja sorozatos előadását a nevelés problémáiról. Belépti díj nincsen. Tanítónők, tanítók és általában azok, akik gyermekeiknek okos nevelésére adnak, jól teszik, ha végig hallgatják Sáfrány tanár előadásait.

— **Tanoncok képzettsége.** Tegnap délután a kerékgyártók és a kaptafakészítők az ipartestület tanácstermében ülést tartott, melyen a lapunkban ismertetett és a tanoncok előtanulmányokra vonatkozó miniszteri rendeletet tárgyalták. A közös szakosztály úgy nyilatkozott, hogy a rendeletben foglaltakra nézve a miniszterrel nem ért egyet. Ugyancsak ez a rendelet a tárgya a ma délután tartandó pintérszakosztályi ülésnek is.

— **Halálozás.** Özv. Beér Kálmánné Lukács Blanka tegnap éjjel meghalt hosszú betegség után. A család a következő gyászjelentést adta ki: Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, a nagyszámu rokonság nevében is, hogy szeretett édes anyánk, nagy anyánk, anyósunk özv. Beér Kálmánné erzsébetvárosi Lukács Blanka életének 61-ik, özvegyiségének 10-ik évében, hosszas szenvedés után, f. hó 20-án, éjjel 12 órakor, a halotti szentségek ájtatos felvétele után — elhunyt. — Szeretett halottunk földi részei folyó hó 23-án d. e. fél 10 órakor fognak a Bathányi-utca 20-ik számú gyászaházban a róm. kath. templomban tartandó engesztelő szent miseáldozat után a Szent Anna-utcai sírkertbe örök nyugalomra helyeztetni. — Debrecen, 1904. nov. 21-én. Beér Andor és neje Subitsch Anna, Beér Margit és férje Belányi Gábor, Ella, Magda, Blanka és Margit gyermekeikkel. Beér Anna, Beér Ilonka és férje Csath Béla gyermekeikkel.

— **Szakosztályi választások.** Az ipartestületi fodrász-szakosztály Réiter Sándor elnöklése alatt ülést tartott, melyen megalkotották a választmányt. Választmányi tagok lettek: Koppányi Kálmán, Révész Lipót, Megyeri Kálmán, Renc Antal, Kárpóli Péter, Fuchs H. Imre, Jakab József, Kovács Lajos és Jezsik Sándor. A férfi és női valamint a szüirszabók, meg a kalaposok együttes szakosztálya is megalakította Mauk József elnöklésével a választmányát, melynek tagjai: Keszler Jakab és Sarkadi József kalaposok, Harsányi Gábor szüirszabó, Fenyő Sándor, Sövényi István, Antal Vince, Klein Dávid, Varga Lajos, Tegdes Károly, Prelovski András, Nagy Lajos és Balla Mihály férfi szabók, Friedman Armin, Darvas Béla és Blum Zsigmond női szabók lettek.

— **Talált tárgyak.** A bünygyi osztálynál kellő igazolás mellett a következő talált tárgyak vehetők át: egy kis ezüst óra, ezüst óralánc esüggökkel, egy gummi bélyegző.

— **Iparváltások.** A napokban ipart váltottak Debrecenben: Komáromi Ede könyvkötő, Holeczman Hanzi virslis, Vágó Pál virslis, Id. Bujdosó Ferenc somfa és kaptafakészítő. Iparukat beszüntették: Rózsán Szekuld cukorkakészítő, Seneck Ignác virslis, Szakácsi András hentes.

— **Gyűlés a városházán.** A városi jog- és pénzügyi bizottság Vecsey Imre főjegyző elnöklése mellett ma délután ülést tartott, melyen a közgyűlés tárgyait látja el javaslatokkal a bizottság.

— **Öngyilkos asszony.** Gyarmati Józsefné Benedek Gizella balmazújvárosi asszony késsel elvágta a nyakát, Dacára dr. Berényi Pál orvos gyors segélyadásának, az asszony délután meghalt. Tettét gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el.

— **Uj vasut feletti hid.** A városi tanács egy igen üdvös feliratot intézett a kereskedelemügyi miniszterhez. A tanács azt kéri ebben a feliratban, hogy az érdekelt tényezők együttes hozzájárulásával ezek a város, az államvasutak és a királyi dohánygyár, a sertésvásártérhez, a közvágóhid felé vezető nagyléteai országút fölüljáró hid által vezessék keresztül a dohánygyár és katolikus temető előtt elfutó sínpárokon. E helyen igen élénk kocsis és gyalog forgalom van, amelyet a sűrűn közlekedő vonatok minden félórán megakasztanak s a járókelők állandó életveszélynek vannak kitéve e miatt. A főmérnök kétféle tervet is dolgozott ki a felüljáró hidról. Egyik szerint 180 ezer, másik szerint 160 ezer koronába kerülne az építkezés. A város a reá eső költséget a kövezeti vám terhére viselné.

— **Tanácsülés.** A közelgő városi közgyűlés tárgysorozatának összeállítása céljából holnap délelőtt Domahidy Elemér főispán elnöklése alatt rendkívüli, teljes tanácsülés lesz.

— **A senki gyereke.** Orosz Mihály sóstói majoros gazda tegnap délután egy 13 éves kis lányt vezetett fel a bünygyi osztályba, aki tőle az elmúlt éjszaka éjjel szállást kért. A kis leány Sewarz Hanni elmondta, hogy atyja meghalt, anyja pedig Kassán él valakivel. Ó három évig egy rokonánál tartózkodott Nagy Károlyban, ahonnan öt nap előtt elkergették. Gyalog jött Debrecenbe, szolgálatot keresni. A rendőrség eljárását indított, illetékességi helye és hozzátartozói kiderítése ügyében, s míg ezen eljárás folyik, addig fogva tartja.

— **Kivándorlás.** A fősolgabírói hivatal tegnap Kékényesi János, Kiss Miklós és Jenés Mihályné (7 gyermekével) Hajdudorogi lakosok részére állított ki Amerikába szóló utlevelet.

— **Beszakadt menyezete.** Tegnap délután özv. Krémer Sámuelné tulajdonát képező Hatvan utca 6 szám alatti ház kerestépületében, Moskovitz D. Dezső főpincér lakásában az egyik szoba menyezete beszakadt. Szerencsére nem volt akkor senki a szobában, úgy hogy nagy szerencsétlenség nem történt. A hatóság intézkedett az épület helyreállítása és a bentlakók kilakoltatása iránt, mely feltétlenül szükségessé vált.

— **Tolvaj cseléd.** Katona Józsefné Busi-utca 21 sz. a lakostól tegnap délután megszökött Parádi Mari nevű cselédje, előbb azonban álkuleszal felnyitotta gazdája szekrényét, ahonnan egy aranyóra láncot, női ruhákat, meg a cselédkönyvét ellopta. A rendőrség keresi.

— **Iskolaszéki ülés.** A községi iskolaszék tegnap délután 4 órakor Kovács József polgármester elnöklése alatt ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy hét új iskolát fognak építeni a szomszédos tanyá-

kon és pedig: Nagyesere, Bánk. Fancsika, Kösüszeg, Ebes, Szepes, Nagy és Kishegyesen és ezen iskolákat állami kezelésbe fogják adni. Elhatározta továbbá a bizottság, hogy népkönyvtárt és ifjúsági egyesületeket fog létesíteni.

— **A Gönczy Tanító Egyesület ülése.** A Hajdúvármegyei Gönczy Tanító-Egyesület 1904. november hó 30-ikán, szerdán d. u. 3 órakor, az ev. ref. főiskola tanítóképző igazgatósági termében választmányi ülést tart, a következő tárgysorozattal: 1. Titkár évi jelentése. 2. Pénztáros jelentése, kapcsolatosan a hátralékok kimutatásával. — 3. Számvizsgáló-bizottság kiküldetése. — 4. A közgyűlés napjának és tárgysorozatának megállapítása. 5. Esetleges indítványok.

— **A mulatozás vége.** Gombos Mihály lakatos segéd tegnap délután néhány barátjával a Csapó-utca levő Ujvilág című korezmában mulatott, ahol valaki ellopta tőle az ezüst óráját, láncostól. A rendőrség nyomozást indított ez ügyben.

— **Fogfájást és szájbüzt azonnal megszüntet** a Plombus amerikai önplombázó szer. Bővebbet a lapunk mai számában közzétett hirdetés.

— **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kiskertben.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Szerdán, november 23-án A löcsei fehér asszony. Énekes történelmi színmű.

Csütörtökön november 24-én Vén leányok vigjáték.

Pénteken, november 25-én Szökött katoná Népssínmű.

Szombaton november 26-án A kis alamuszi operett.

Vasárnap nov. 27. d. u. Eleven ördög operett. Este először Enyingi Török Bálint Színmű.

* **Színházi hírek.** Sugár Aranka betegsége miatt a mára hirdetett Kis alamuszi operett előadását szombatra halasztották, s helyette színre kerül a A löcsei fehér asszony. A szombatra hirdetett Cornevillei hangok előadását a jövő héten tartják meg.

* **Enyingi Török Bálint.** Vasárnap este kerül színre a debreceni színházban Szathmáry Zoltán hírlapírói munkásságáról ismert hírlapíró társunk ily című pályanyertes történelmi drámája, — melynek az eddigi próbákból ítélve, zajos sikere lesz. A Debrecen történelméből feldolgozott darab nagyon hatásos jelenetekben bővelkedik s Makó Lajos színigazgató fényes kiállításban hozza színre a darabot, melynek másodikfelvonásbeli diszletei, — Debrecen XVI. századbeli főutcája, — és méltán fognak feltűnést kelteni. A darabban részt vesz az egész drámai személyzet.

TÁVIRATOK.

Kilépések a szabadelvű pártból.

Budapest, nov. 22. Gróf Sztáray Sándor és Eszterházy Mihály gróf ma levélben bejelentették Podmanicky Frigyes bárónak a szabadelvű pártból való kilépésüket.

Ellenzékiek gyűlése.

Budapest, nov. 22. Az ellenzéki polgárok számos képviselői jelenlétében a kormány ellen gyűlést tartottak, melyen elhatározták, hogy a vasárnapi népgyűlés után kivonulnak a temetőbe és ott Apponyi Al-

bert gróffal és Kossuth Ferencel az élükön érekoszorut helyeznek Kossuth Lajos és Deák Ferenc sírjára.

Japán-orosz háború.

Páris, nov. 22. A Garasdanin-nek az a cikke, mely herceg Mescserszky tollából való, mint Pétervárról jelentik, az orosz fővárosban a legnagyobb feltűnést keltette. Ugy tűnik föl, mintha a lakosság szeméről egyszerre leestett volna a hályog s most világosan látnánk. Herceg Mescserszky többek azt mondja: Más körülmények közt a nemzeti hiúság érzékenysége a haza és a trón legerősebb támasza. Távol legyen tőlünk a nemzeti hiúságot ostromozni; hisz mi büszkék vagyunk az orosz nép és az orosz hadsereg önértetére. Most azonban a nemzeti hiúság veszedelmet jelent. A balti flotta nem tud majd sikeresen megbtközni az ellenség tengeri haderejével és legtöbbször azt érzük el, hogy ez a hajóraj is arra a sorsra jut, mint a keletázsiai flotta. A szárazföldi hadsereg esetleges sikerei nagyon is dubiózusak. Az orosz hadsereget a háború folyamán tagadhatatlanul keserű csapások érték. Kiszámíthatatlan az, hogy mi következhetik be ezután, Ne ámitsuk tehát magunkat tovább. Tegyük meg a kezdeményező lépést a becsületes békekötésre. Ez biztosan sikerre fog vezetni. A háború folytatása kétes sikert esetleg nagy kudarcot jelent. A cikk nyomán más orgánusok is a békekötés mellett nyilatkoznak s mindegyik nagy visszhangot talál a nép körében.

Kánae, nov. 22. A két páncéloshajóból, három cirkálóból, hat torpedószórból, tíz szállítóhajóból álló balti hajóhad Folker-san tengernagy vezénylete alatt keleti utirányban utnak indult.

London, nov. 22. A Reuter jelenti Mukdenből 21-éről: Az oroszok megszállták a Putilov-dombot és azt a tüzérség és gyalogság folytonos tüzelése dacára is tartják. A hőmérséklet alacsonyabb, mint a háború kezdete óta egyáltalán volt. 25 fok hideget állapítottak meg. Hófúvások is voltak.

London, nov. 22. A Reuter jelenti Csifuból tegnapi: Miss Corrollet, aki Mukdenben a Vörös kereszt szolgálatában működött, kunguzok kirabolták és Niucsvangban kiadták a japánoknak. Miss Corolle tegnap érkezett Csifuba, de nagyon ki van mérülve, miért is a vele történetekről még nem beszélhetett.

London, nov. 22. A Standard madridi jelentése szerint a Vigóba érkezett Cuban nevű cirkálóhajó az előirt 24 óra leteltével nem akarta a kikötőt elhagyni, mert gépén sürgős javítások vannak. Ezért a hatóságok zavarba jöttek, mert az előbb Vigóba érkezett orosz hajók ugyanezzel a kifogással éltek, miért is Japán kifogást tett. Későbbi vigói jelentés szerint ma az orosz cirkáló tovább megy. Tisztjeit s legénységét Vigóban a lakosság barátságosan fogadta.

Pétervár, nov. 22. Alexejev helytartót cári rendelettel meghívják a birodalmi tanácsba és a minisztertanács tagjává nevezik ki.

A hulli tévedés.

London, nov. 22. A balti hajóraj egyik páncélosának, az Auróra-nak egyik matróza a hulli esemény okául azt beszéli, hogy a Szuvarov herceg nevű admirálhajó tüzelni kezdett az Auróra-ra — tévedésből. Ez drót nélküli táviró útján jelentette, hogy lőnek rá és ő is megújította a tüzelést a hozzá legközelebb álló kis hajók, az angol halászbárkák ellen, mert azt hitte, hogy azok valami idegen flotta részei. Allítólag ez a hulli tévedés története.

London, nov. 22. A Daly Express jelenti, hogy a Rasztopni hajón kívül még három páncélos menekült a port-arturi kikötőből. Japán hadihajók feltartóztatták a hajókat, megadásra szólították fel, de mivel

ez a felhívás eredménytelen maradt, mind a három legénységével együtt elsüllyesztették.

London, nov. 22. Pétervárról biztos forrásból azt jelenti, hogy a hulli eset megvizsgálására kiküldött választott bíróság ötödik tagját Ferenc József király nevezi ki.

London, nov. 22. A Morning Post-nak Washingtonból azt jelentik, hogy Chile köztársaságából Oroszország 109 millió rubelért hajókat akart vásárolni.

Letartóztatott bankár.

Budapest, nov. 22. A budapesti rendőrség ma letartóztatta Diamant Lipót bankárt, aki különösen katonatisztekkel üzso-ráskodott. Letartóztatása egy vidéki őrnagy panaszára történt.

Az oszták helyzete.

Bécs, november 22. Az osztrák Reichsrath német pártjainak végrehajtó bizottsága ma tartja döntő érkezetét Körberrel, amelyen elhatározza, hogy folytassa-e az obstrukciót, amit a csehek abbahagynak.

A német kereskedelmi szerződés.

Bécs, nov. 22. A német birodalmi gyűlésen ma a kancellár részletes nyilatkozatban számol be az osztrák-magyar-német kereskedelmi szerződésre vonatkozó tárgyalások eddigi állásáról.

A balkáni reformok.

Bécs, november 22. A külügyminisztérium közlése a macedóniai vilajetek reformmunkájának eddig elért eredményeit. Eszerint az ország általános állapota észrevehetőleg javult. Azok közül a menekültek közül, akik a fölkelés utolsó két évben Bulgáriában kerestek helyet, 86 százalék már visszament hazájába. A jelentés kiemeli, hogy a török kormány rossz tanácsadók véleménye után indulva, még mindig akadályokat akar a reform elé gördíteni.

Olaszország és a monarchia.

Róma, nov. 22. Az innsbrucki események miatt egyre sürűbbek a tüntetések Ausztria-Magyarország ellen. Minden városban gyűjtenek az utcai harcok olasz áldozatai számára. Ebben az ügyben az olasz külügyminiszter és a bécsi olasz nagykövet között sűrű táviratváltás folyik.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, nov. 22.

Buzakinálatmérsékelt, vételkedv gyöngye. Lanyha irányzat mellett 15,000 métermázsa került forgalomba, közben 10 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonaneműek közül rozs, izab és tengeri 5 fillérrel olcsóbb. — Idő hideg.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Jókai Mór hagyatéka. Az elhunyt költőkirály hagyatéka ügyében hétfőn délutánra volt kitűzve a hagyatéki tárgyalás Dr. Charmant Oszkár budapesti kir. közjegyző irodájában. A tárgyaláson özv. Jókainé Nagy Bella képviselőben Dr. Vázsonyi Vilmos ügyvéd helyettese dr. Scheer, Feszty Árpádné képviselőben Dr. Füredy Mór, Hegedüs

Sándorné képviselőben Dr. Kiss Károly, özv. Pető Józsefné szül. Váli Mária képviselőben Dr. Kluge Endre pápai ügyvéd jelent meg.

A tárgyaláson a leltár megállapítása képezte diskurzus tárgyát. Nagy Bella jogi képviselője útján bejelentette, hogy az elhunyt költő király hagyatékát 64000 korona adósság terheli. Cselekvő vagyoni állaga 26000 korona, amelyből 20.000 kor. ingó, 6000 kor. pedig a svábhegyi ingatlan értéke. Az özvegy ezen 26000 kor. aktívából 13000 koronát a maga részére vindikál közszerzőmény címén. E szerint a hagyatékot terhelő összes passzívák 51000 koronára rúgnak.

Az özvegy jogi képviselőjének előterjesztésével szemben Dr. Füredy Mór, Feszty Árpádné ügyvédje 716.000 kor. vagyont számít fel a hagyatékban, — Ezen összegből 500.000 korona értéket képvisel az a 10,000 koronás évi járadék, amelyet a Révai testvérek cég köteles 50 éven át fizetni a nagyköltő örökösének. A svábhegyi villát Fesztyné Porzolt Ernő műépítész törvényszéki építési hites szakértővel becsülte meg s az özv. Jókainé által feltüntetett 6000 kor. értékkel szemben 75.000 koronára értékelte. A hagyatékban 40.000 koronára becsülte Fesztyné azokat az emlék és ajándéktárgyakat, amelyeket Jókai jubileuma alkalmából kapott s amelyeknek értékét ő maga is 40.000 koronára értékelte egy közjegyzői okiratban. Végül 100.000 koronára értékeli Fesztyné a hagyatékba be nem vallott készpénzt, értékpapirokat s egyéb ékszer és értéktárgyakat.

Esti 7 óráig tartott a hagyatéki tárgyalás, amikor a közjegyző annak folytatását november 24-ének délután 3 órájára halasztotta el.

§ Együtt a halálba. Ez év február 9-én két revolverlövés hangzott el Joszip Ilona Tizenháromváros-utcai mulatójában. Gelber Mór 20 éves kereskedő-segéd rálőtt Weigl Mariska nevű kedvesére, azután saját magát lőtte mellbe. Gelber a múlt télen mindennapos vendég volt Joszip Ilona házában, a hol megismerkedett Weigl Mariskával. Csakhamar benső barátság fejlődött ki közöttük, a mi a fiatal embert a végső züllés útjára terelte. Éjjel-nappal ott volt a mulatóban, ott dőzsölt, tivornyázott, miért is állását veszítette. Ez aztán végképp elkésé-ritette a már amúgy is züllött fiatal embert. Kedvesét nem tudta megmenteni az erkölcstelen életmódtól, de folytonos otlletével elvonta az üzlettől s ezért a ház tulajdonosnője kitiltotta helyiségéből. Erre aztán Gelber pénzzé tette minden ingóságát, vásárolt egy hatlövetű revolvert, leitta magát és február 9-én éjszaka beállított a leányhoz. Weigl Mariskának megmutatta a revolvert és kijelentette neki, hogy öngyilkosságot fog elkövetni, erre a lány azt mondta:

— Én is veled halok meg. Félre vontak a lány szobájába, ahonnan rövid idő múlva két lövés hallatszott. Gelber előbb a lányt, azután magát lőtte mellbe. A lövések azonban nem voltak halálosak, mert 10 nap múlva mindketten felgyógyultak.

Szándékos emberölés kísérlete miatt vont a tegnap felelőségre a törvényszék Gelbert. A fő tárgyalást Oláh bíró vezette, védőként pedig Dr. Kardos Albert jelent meg, A vádlott teljes beismerésben volt és megindítónan ecsetelte azt a züllött helyzetet, melybe őt szerelme sodorta. Weigl Mariska a tárgyaláson kijelentette, hogy beleegyezett abba, miszerint őt Gelber agyonlője, sőt sajnálja is, hogy a golyó nem sebezte halálra. A bíróság két kérdést intézett még Dr. Lszó János törvényszéki orvoshoz, mielőtt a bizonyítási eljárást befejezte volna.

Beszámítható állapotban követte-e el Gelber Mór a tettét és ez a szerelem, melynek hatása alatt cselekedett befolyással bírt-e szabad elhatározási képességre? A törvényszéki orvos erre vonatkozólag kijelentette, hogy tette elkövetésekor teljesen beszámítható állapotban volt, ellenben ez a perverz szerelem, mely egész valóját kiforgatta a maga mívoltából, igen is nagyban korlátozta a szabad elhatározó képességet. Az ügyész, vádbeszédében fentartotta a szándékos emberölés kísérlete miatt emelt vádját, de maga is nagyon sok enyhítő körülmény szól a vádlott mellett. Dr. Kardos Albert védőbeszédében hosszan, gyönyörűen ecsetelte a vádlott elváltozott lelki állapotát, azt a bámulatos bűnös szerelmet, melyet védenca a társadalomból teljesen kilökött nő iránt érzett, mely teljesen hatalmába kerítette, uralkodott, felette és ellenálló képességét megtörte. Védenca ez esetben nem büntetést, hanem szánalmat érdemel. Kéri a törvényszéket, a tulnyomó enyhítő körülményeket vegye figyelembe és hozzon enyhe ítéletet. A bíróság röviden meghozta ítéletét mely szerint a vádlottat 8 napi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

§ Vesztegető asztaloslegény. Furesa módon akart Varjas Ferenc asztaloslegény bejutni a Máv. debreceni műhelyébe. Kérvényt intézett Podolszky Béla műhelyfőnökhöz, a melyben azért esedezett, hogy vegye fel őt asztalosnak a műhelybe és hogy célját annál biztosabban elérhesse, a koronás bélyeggel ellátott kérvény mellé egy 20 koronás bankjegyet csatolt. Podolszky a kérvényt három tisztviselő előtt bontotta fel, a kik rendszeren jelen szoktak lenni a postabontáskor és az esetről jegyzőkönyvet véve fel, Varjas ellen közhivatalnok megvesztegetése miatt feljelentést tett, mely ügyet tegnap tárgyalta a törvényszék. A vádlott beismerte, hogy 20 koronát küldött Podolszki-nak, de nem megvesztegetési célból, hanem mint mondta, fáradtságáért, mert többektől hallotta, hogy ilyen módon talán előbb felveszik a műhelybe. Podolszky kijelentette a bíróság előtt, hogy a vádlottat nem ismeri, megbüntetését nem kívánja, csupán példát akart statuálni, hogy ne legyen lépten-nyomon ilyen inzultusoknak kitéve. Az ügyész elejtette vádját, mert a vádlottnak nem volt szándékában ezen tettevel Podolszkyt hivatali kötelességétől eltéríteni és tettét csupán ostoba tudatlanságból követte el, mire a törvényszék megszüntető határozatot hozott.

§ Az asszony miatt. Esztendeje már annak, hogy Tóháti Elek kefégyári munkás összeszurkálta Oláh Ferenc henteset, mert ez udvarolt a feleségének. A debreceni kir. törvényszék tegnap tartott főtárgyalásán Tóháti Elekot 14 napi fogházra és 20 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Városi színház.

Bérlet 46-ik szám (A)

Debrecen, szerda, 1904. évi november hó 23-án:

m á s o d s z o r :

A löcsei fehér asszony.

Énekes történeti színmű 7 képben Jókai Mór regényéből írta: Faragó Jenő. Zenejét összeállította: Barna Izsó.

19610—1904. szám, V. ü. o.

Építési árlejtési hirdetmény.

Az alábbi m. kir. dohánybeváltó hivatalok telepén építendő egy-egy dohánylevéltár összes munkálataira:

Tétel	A dohánybeváltó hivatal székhelye	Az építendő dohány levél raktár előirányzott összköltségvetése:		Az építés befejezésének határideje
		Kor.	f.	
1	Bares	47. 681	62	1905.
2	Battonya	49: 455	39	évi
3	Debrecen	46: 564	37	julius
4	Kisvárdá	48: 349	07	hó
5	Miskolc	47- 217	22	31 én.

Az ajánlatok kellékei.

1. Az öl dohánylevéltárnak bármelyikére külön—külön kell ajánlatokat tenni, ennél fogva több raktárra együttesen tett ajánlat figyelembe nem vétetik.

2.) Minden ajánlatnak 1—1 Dohánylevél raktár teljes fölépítésével járó összes munkálatokra ki kell terjednie.

3.) Bánatpénzül külön—külön 2.500 K.t. készpénzben vagy állami betétekre alkalmas értékpapírokban valamely m. kir. állampénztárnál (adóhivatalnál) kell letenni; az azt igazoló letétnyugtát minden egyes ajánlathoz külön csatolni kell.

4.) Ajánlattevőnek a munkára való képesítését hitelesen igazolnia kell.

5.) Ajánlattevő tartozik ajánlatában kijelenteni, hogy a terveket költségvetést helyi viszonyokat itteni Határozmányokat, Általános és Részletes Feltételeket ismerik és azoknak magukat föltétlenül alávetik.

Az ivenkint 1 K. bélyeggel ellátott magyar nyelvű ajánlatok lepecsételve; Ajánlat a i dohánylevéltárra f. é. December hó 20-án d. e. 10 óráig a mindön a nyilvános versenytárgyalás meg fog tartani e hatóság segéd hivatalában (II. ker. Iskola utca 13.) adandók át, vagy ide postán bérmentve beküldendők.

Fenti kellékektől eltérő, vagy elkésztett vagy táviratilag tett, vagy oly ajánlatok, melyekhez bánatpénzül letétjegy helyett készpénz csatolatott vagy végül pótajánlatok figyelembe nem vétetnek.

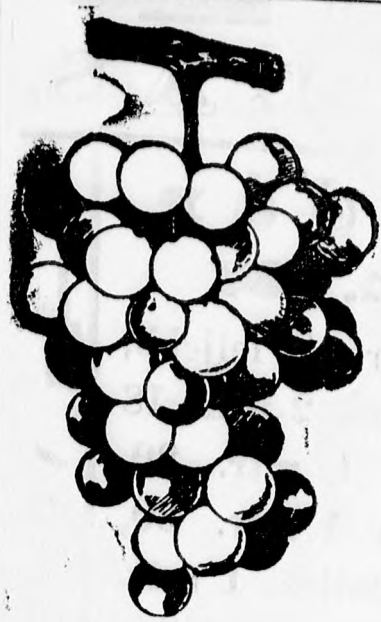
A tervek, itteni Határozmányok ajánlati minta, Általános és Részletes Feltételek e hatóságnál megtekinthetők; költségvetés itt és a nevezett dohánybeváltó hivataloknál 1 K. ért szerezhető.

Budapest, 1904. november 15.

M. kir. dohányjövédéki központi igazgatóság.

„Milleniumtelep“ Nagyósz.

Legelősbőbárak!

Legelősbőbárak!

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarországnak legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, is mely szőlőiskola állami segélyvel és állami felügyelet mellett létesült.

!!! Nyavalyatörés!!!

Ki nyavalyatörés, görcs, és más ideg állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen bérmentve kapható a hatyru szabad gyógyszerárban.

PLOMBUS New-York. 104. E. 106. Str.

PLOMBUS!

250,000 hálairat 1 év alatt!

Nincs többé fogfájás!
odvas fog!
bűzösszaj

Fenti betegségeknek előidézői kétségtelenül az odvas fogak. Ezen remek amerikai szer, ezen kínos és kellemetlen szenvedéseket

azonnal megszünteti!

„Plombus“-szal mindenki maga plombirozhatja

fájdalom nélkül és hihetetlen egyszerű módon

odvas fogait!

Plombusne hiányozzék egy háznál se, az egyszeri csekély kiadás százszoros kamatja; a nyugalom. A fogfájdalmakban szenvedőket tehát saját érdekében felhívjuk, hogy rendeljék meg ezen valóban remek háziszert, mely az amerikai élelmesség neto vábjja!

Ára egy adagnak, mely 5-6 odvas fogra elegendő, használati utasítással 2 korona. 2 kor. 10 fill. előzetes beküldése után bérmentve bérhova. Megrendelhető egyedül a Magyarországi képvisellettől, melynek címe:

„Plombus“ szétküldés, Pászto Heves-m.

Szőlőoltványok,

Amerikai alanyon készült legkiválóbb esemege- és borfajokból, teljesen fajtisztán, tökéletesen forrott és gyökérzetű példányok, szokványminőségben, mérsékelt árakon, őszi vagy tavaszi szállításra megrendelhetők a

Küküllőmenti Első Szőlőoltványtelepnél Medgyesén (N.-Küküllő-megye)Tulajdonos: **CASPARI FRIGYES**

okleveles szőlész, az erdélyrészi sz. gazdasági egyetemen szőlészeti és borászati szakelőadója, Barbu A. Stirbey herceg romániai szőlőtelepeinek igazgatója, Nagy-Küküllő vármegye volt szőlészeti biztosa stb.

Lugasszőlő-oltványok szintén mérsékelt árakon!

➡ Készlet 3 millió. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. ➡

Oltványaim az idén szebben fejlődtek mint valaha, mert a száraz időszak alatt 4 nagy vízmű által naponta 2 millió liternél nagyobb vízmennyiséggel lettek öntözve.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudani, hogy 20 év óta a debreceni piacon fennálló

butor-üzletemet

a mai kor igényeinek megfelelően megnagyobbítottam, valamint egész modern gőzerőre berendezett

butor-gyárat

létesítettem és ezáltal abban a kellemes helyzetbe jutottam, hogy igen tisztelt vevőimnek minőség, íz és ár tekintetében, előnyösebben mint bárhol, kiszolgálhatom és a versenyt bárkivel könnyen felvetem.

Egyszerűsöd felhívom a n. é. közönséget saját érdekében kitűnő gyártmányu butoraim megtekintésére, valamint szabadalmazott ebéd- és más asztalaimra, melynek minden lapja egészen kemény tömör fából, 244 darabból van összeállítva és ezáltal minden vetemedés hasadás vagy furnir-lepattogzás teljesen ki van zárva.

Tisztelettel

KILLER EDE

butorgyáros, esász. és kir. udvari szállító

Debrecen.

Asztalos segítők kerestetnek.

Aláírási felhívás**a „Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet“**

IX. évtársulatába való belépésre.

A „Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet Debrecenben“

1905. évi január hó 1-én, működésének és fenntartásának VIII-ik évét tölti be s a már 1904. évi október hó 10-én megalakult IX-ik évtársulat működését megkezdette.

Az elmúlt év eredményei közül kiemeljük, hogy eddig **2000 tag 60 000 tőzsbetéttel 900.000 korona betét tőkét** gyűjtött össze: Szövetkezetünk tagjai eddig

➡ **6%-os kamatot** ➡

kaptak haszonrészül betétjük után és e haszonrész állandósítása kétségtelenül várható a jövőben is.

Szövetkezetünk működésének eredményét legvilágosabban az 1903-ik év mérlege igazolja **46 864 korona tiszta jövedelmével**, valamint élénk bizonyítéka a fejlődésnek, hogy tagjainak hiteligényét eddig **4 millió korona körüli összegű kölcsönrel** elégítette ki.

Felhívjuk Debrecen város és vidéki közönséget a

➡ **IX-ik évtársulatba való minél tömegesebb belépésre.** ➡**A „Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet Debrecenben“**

a tagok korlátolt felelőssége mellett alakult, évtársulatának vagyonát a tagok hetenként fizetendő törzsbetétei képezik.

Egy törzsbetét (10 kr. 20 fillér, mely hetenként az igazgatóság által megszabott napokon fizetendő be a szövetkezet pénztárába. A 4 év elteltével az évtársulat vagyona a tiszta jövedelemmel együtt a tagok között törzsbetétek arányában felosztatik.

A szövetkezett tagjainak 6%-os kamatláb mellett hitelt nyújt s a kihitelezett összegek 4 év tartama a heti befizetések által törleszthetők sőt megakarván könnyíteni az olesó jelzálogos kölcsönök igen bevételét és visszafizetését, tagjainak **8 év alatt törleszthető jelzálogos kölcsönöket is engedélyez**

Kölcsönök nyújtanak a befizetett összegek 1/5-öd részéig bárkinek, továbbá jelzálogos biztosíték, személyi kezesség, értékpapírok, vagy ezüst- és aranyemű kéztálok ellenében,

Az igazgatóság határozata értelmében a már megalakult IX-ik évtársulat ujjonnan belépő tagjai már most: 1905. január 1-seje előtt is igényt tarthatnak betétjeik nagyságához képest megszavazható kölcsönökre, a nélkül, hogy a f. év elmúlt heteinek betétei ebből levonásba hozatnának, vagy a felek mulasztási illetékek terhelhetnének.

A „Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet Debrecenben“ a vidéki tagok heti befizetéseit megkönnyíti az által, hogy a pénz bérmentes beküldését postafelraképpénztár cehquek útján teszi lehetővé.

A IX-ik évtársulatba való felvétel iránt jelentkezések és aláírások a szövetkezett hivatalos helyiségében (Piac-utca 83 szám, Geróby ház) teljesíthetők. Kelt Debrecenben, 1904. évi október hó.

„Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet Debrecenben:“**RÁSÓ GYULA,**

kir. tanácsos alispán, a szövetkezet elnöke.

WESZPRÉMY ZOLTÁN,

alelnök.

KATZ JAKAB,

alelnök.

Dr. FREUND JENŐ,

igazg. jegyző, jogtanácsos.

Nagy alkalmi könyvbazár!

Üzletünk áthelyezése alkalmából régi Piac-utcai helyiségünkben nagy tömeg felhalmozott

könyvet-, zeneművet-,

képet-, papírárut stb.

beszerzésiáron alul árúsítunk el.

Árak már 5 fillértől kezdődőleg

EZEN BAZÁR CSAK RÖVID IDEIG ÁLL FENN ÉS IGY KÉRJÜK EZEN KEDVEZŐ ALKALMAT MIELŐBB FELHASZNÁLNI.

Teljes tisztelettel

László Albert és Társa

HEGEDÜ S. és SÁNDOR I.

könyv és papirkereskedése

DEBRECENBEN,

a Kistemplommal szemben.

Az üzletteljes felosztása miatt

hatóságilag engedélyezett

VÉGKIÁRULÁS.

Szifft Aladar

Piac-utca 24.

Női Ruha Szövetek 1 mtr. 20 kr.-tól feljebb,
Zérna Pique és Velour Barchetek 2 mtr. 18
kr.-tól feljebb, Stefani Karton 1 mtr. 20,
Diana 1 mtr. 27, Atlas Satén 1 mtr. 30,
Ruha Zefir 1 mtr. 28, Selyem Batiszt 1 mtr.
40, Himzett Maul 1 mtr. 38, Szövött bélés
és rövidárak, Selyem Cachemir és mosó fej-
kendők, Ágyterítők, Abrosz, Női, férfi és
gyermek téli keztyük, férfi Nyakkendők

Az áruk minden áron

végkiárúsítatnak

Szifft Aladar, Piac-utca 24. sz.

AZ üzlethel iség kiadó.

Végkiárulás.

Végkiárulás.

Debreceni Ipar- és Kereskedelmi Bank.

Intézetünk a „Magyar Jelzálog Hitelbank“ és a Magyar Agrár és Járadékbankkal összeköttetést létesítvén, üzlete körébe felvette a

25, 30, 35, 40, 50 sőt 65 éves

törlesztéses kölcsönöket is.

A hozzánk forduló feleknek következő előnyöket nyújtjuk:

1. Az ingatlan valódi értékének megfelelő legmagasabb kölcsönösszeget engedélyezhetjük, mert a becslést mi eszközöltetjük.
2. A kölcsönt készpénzben és a lehető legrövidebb idő alatt folyósítjuk.
3. Az engedélyezéshez elegendő, ha a fél intézetünknel szóbelileg terjeszti elő kívánságát, a hol az ügy minden részlete rövid uton megbeszélhető s a törlesztési részletek is fizettetnek.
4. Nemcsak birtokra, hanem debreceni szilárdan épült lakóházakra is nyújtunk kölcsönöket. Felvilágosítással készséggel szolgálunk

tisztelettel

Debreceni Ipar- és Kereskedelmi Bank.

Debrecen város és területére a fent ismertetett 25--65éves kölcsönök megkötésére a Debreceni Ipar- és Kereskedelmi Bankot jogosítottuk fel.
Budapest, 1904. október hóban.

Magyar Agrár és Járadékbank.

Magyar Jelzálog Hitelbank.

DEBRECENI IPAR- ÉS KERESKEDELMI BANK.

DEBRECENI IPAR- ÉS KERESKEDELMI BANK.